

Opolnomočenje državljanek in državljanov za oblikovanje evropske energetske prihodnosti

Gostujoče mnenje podpredsednice za demokracijo in demografijo Dubravke Šuice

Danes je prelomen dan, saj začenjamo z naslednjim evropskim državljanskim forumom, tokrat o energijski učinkovitosti. To je še en pomemben korak na tem edinstvenem potovanju, na katerega smo se podali z ljudmi z vseh koncev Evrope in ki se je začelo s Konferenco o prihodnosti Evrope. Vse odtlej si prizadevamo vzpostaviti inovativen demokratični ekosistem. Začeli smo s tremi državljanskimi forumi v lanskem letu – o živilskih odpadkih, virtualnih svetovih in učni mobilnosti – in vsak izmed njih je odločilno vplival na politične pobude. Pri tem ni šlo le za spodbujanje posvetovanj in približevanje institucij državljanke in državljanom, temveč za dejansko vključitev njihovih glasov v naše oblikovanje politik.

Konferenca o prihodnosti Evrope je bila prelomna vaja participativne in posvetovalne demokracije. Na tisoče Evropejcev in Evropejk se je prek nje vključilo v pomembne razprave o svojih upih in sanjah za EU. Pridobljena spoznanja so bila neprecenljiva za naše razumevanje ter pristopanje k bolj povezani, odporni in v prihodnost usmerjeni Evropi. V tem duhu stalnega vključevanja in sodelovanja začenjamo tudi evropski državljanski forum o energijski učinkovitosti.

Kaj pa so pravzaprav ti forumi in kako delujejo? Osnovi namen Evropskih državljanskih forumov je zagotavljati inovativen, varen in pregleden prostor za posvetovalno demokracijo. Združujejo Evropejce in Evropejke vseh generacij in iz različnih okolij, da bi razpravljali, se posvetovali in prispevali zamisli na specifičnih področjih politike. Forumi niso posvetovalni organi, temveč forumi za opolnomočenje, na katerih se državljanji in državljanke zelo hitro seznanijo z obravnavano temo, o njej razpravljajo in nato predložijo svoja razmišljanja in predloge. Na ta način lahko konkretno vplivajo na usmeritev politik EU. Prek njih lahko v največji možni meri izkoristimo ta dinamičen prostor med volitvami in okrepimo našo predstavniško demokracijo. Volitve so pomembne – in pri tem pozivam vse, naj se udeležijo prihajajočih evropskih volitev –, vendar naše demokracije ne bi smeli omejiti na to eno samo dejanje vsakih nekaj let.

Udeleženci in udeleženke foruma so izbrani s strogim postopkom naključnega izbora, ki zagotavlja široko demografsko zastopanost, tudi glede na starost, geografsko lokacijo (sodelujoči iz vseh držav članic in mestnega/podeželskega okolja), socialno-ekonomsko ozadje in raven izobrazbe. Ta raznolikost je ključnega pomena, saj zagotavlja širok nabor pogledov in izkušenj ter bogati razprave in rezultate. Pri tem sicer uvajamo nekoliko nadpovprečno zastopanost mladih. Tako kot na Konferenci vsaj tretjino vsakega foruma predstavljajo mladi, stari od 16 do 25 let.

Evropski državljanski forum o energijski učinkovitosti je še posebej aktualen. Evropa se mora spoprijeti z dvojnimi izzivi podnebnih sprememb in energetske varnosti, zato potreba po inovativnih in trajnostnih rešitvah še nikoli ni bila tako velika. Ta forum bo državljanke in državljanom omogočil, da izrazijo svoje zamisli in vizije za energijsko učinkovitejšo Evropo, pa tudi svoje pomisleke. Njihovi prispevki bodo ključni pri usmerjanju prizadevanj EU za zmanjšanje porabe energije, prehod na čiste vire energije in zagotovitev trajnostne prihodnosti za vse.

Ta novi demokratični ekosistem, ki ga gradimo, dokazuje, da smo pripravljeni ne le poslušati naše državljane in državljanke, temveč tudi ukrepati v skladu z njihovimi predlogi. Odraža naše prepričanje v moč kolektivne, medgeneracijske inteligence in vlogo participativne demokracije pri oblikovanju bolj vključujočih in pravičnih politik, ki odražajo različne težnje evropskega prebivalstva. Pogosto slišimo, da morajo državljani zaupati politikom. Kot nekdanja županja menim, da moramo tudi politiki zaupati državljanom. Zato pozivam vse, naj spremljajo naše delo, saj dialog poteka v obe smeri.

Ob začetku državljanskega foruma o energijski učinkovitosti ponovno poudarjam, da je to veliko več kot le forum za razpravo ali fokusna skupina. Pokazati moramo, da lahko demokracija koristi državljanom in državljanke, ne le z ukrepanjem na podlagi rezultatov, temveč tudi prek zanesljivega mehanizma za zagotavljanje povratnih informacij. Državljan in državljanke, ki si vzamejo čas, da dragoceno prispevajo k oblikovanju naših politik, si zaslužijo povratne informacije o tem, kaj smo storili z njihovimi predlogi.

Državljanski forumi so drzen korak k bolj odprti, demokratični, participativni in v državljane usmerjeni Evropski uniji. Njihov namen je vsakemu posamezniku omogočiti, da aktivno sodeluje pri oblikovanju naše skupne prihodnosti, in zagotoviti, da bo Evropa prihodnosti zgrajena ne le za ljudi, temveč skupaj z njimi. Zlasti je pomembno vključiti tiste, ki običajno ne bi nujno sodelovali v takem postopku, zato je naključni izbor bistvenega pomena.

Želim si, da bi v prihodnjih tednih, ko se bomo posvetili delu foruma, nadaljevali v duhu sodelovanja in vključevanja, ki je doslej zaznamoval naše potovanje. Skupaj lahko utremo pot k bolj trajnostni, energijsko učinkoviti in odporni Evropi. V prihodnosti bo sledilo še več forumov!